

van lipoxine A4 zorgen voor meer door NK-cellen geïnduceerde apoptose van eosinofiele granulocyten en minder IL-13-productie door ILC2. De effecten van lipoxine A op deze celtypen lijkt dus een belangrijk pathomechanisme bij astma. Eerder is al beschreven dat lipoxine A4 niet alleen zorgt voor remming van migratie en activatie van neutrofiële en eosinofiele granulocyten, maar ook voor opruiming van ontstekingshaarden door monocytten en macrofagen. Daarnaast is lipoxine A4 belangrijk voor herstel van epitheel, maar remt het ook angiogenese en endothelcelmigratie.

Commentaar

Alhoewel de moleculaire mechanismen van de effecten van lipoxine A4 op ILC2- en NK-cellen niet goed zijn onderzocht in deze studie, ligt het nu zeer voor de hand om het verminderd niveau van lipoxine A4 in de longen van ernstige astmapatiënten te herstellen door lipoxine A4 toe te voegen. Zodoende wordt de potentie van lipoxine A4 door middel van het natuurlijke anti-inflammatoire effect op verschillende celtypen, zoals NK-cellen en ILC2 benut. Het wachten is nu op de eerste repletiestudies.

Allergeenspecifieke immunotherapie voor atopisch eczeem; een update

Bron: Darsow U. Allergen-specific immunotherapy for atopic eczema: updated. *Curr Opin Allergy Clin Immunol* 2012;12:665-9.

Auteur: dr. T. Rustemeyer, dermatoloog, VU medisch centrum Amsterdam.

(Ned Tijdschr Allergie & Astma 2013;13:86-87)

In deze publicatie worden de onderzoeksresultaten van verschillende klinische studies naar de invloed van specifieke immunotherapie bij patiënten met actief constitutioneel eczeem samengevat.

Constitutioneel eczeem, ook atopisch eczeem genoemd, kent een snelle epidemiologische toename. Tegenwoordig hebben in Europa circa 20% van de kinderen en circa 3% van de volwassenen last van actief eczeem. Van de patiënten met constitutioneel eczeem heeft rond 80% last van type-1-sensibilisaties voor inhalatie- en voedingsallergenen. In de laatste jaren werd duidelijk dat epicutaan testen van deze allergenen door middel van de atopiepatchtest tot positieve testuitslagen met klinische relevantie kan leiden. Mede door deze gegevens werd verder immunologisch onderzoek verricht. Hierbij kon worden aangetoond dat allergeenspecifieke Th2-cellen bij patiënten met positieve atopiepatchtesten in de huid aanwezig waren. Op basis van deze kennis werd gespeculeerd of dan ook specifieke immunotherapie voor deze patiënten tot een verbetering van het constitutioneel eczeem zou kunnen leiden. In eerste

instantie waren er verschillende positieve gevalsbeschrijvingen en kleine cohortstudies waarbij deze gunstige effecten aangetoond werden. In het bijzonder werden bij huisstofmijtsensibilisatie door subcutane immunotherapie klinische verbeteringen gevonden.

Echter, in een dubbelblinde, placebogecontroleerde studie bij kinderen met huisstofmijtallergie kon geen effect aangetoond worden.

In negen recente gecontroleerde studies werd de eventuele werkzaamheid van specifieke immunotherapie verder onderzocht. Hierbij werd voornamelijk gebruikgemaakt van subcutane immunotherapie. Samenvattend werd gesteld dat deze studies een positief effect van allergeenspecifieke immunotherapie bij constitutioneel hebben laten zien. Deze gunstige effecten zijn waarschijnlijk het duidelijkst bij patiënten met een allergeenspecifieke atopiepatchtest, bij patiënten met ernstig eczeem (SCORAD boven 50), bij patiënten met luxatie van hun eczeem in het blootstellingsseizoen en bij patiënten met een sensibilisatie voor berkenpollen, graspollen of huisstofmijten.

Commentaar

Uit deze publicatie en de erin verwerkte literatuur kan geconcludeerd worden dat in recente, van elkaar onafhankelijke studies een gunstig effect van allergeenspecifieke immunotherapie bij patiënten met constitutioneel eczeem gevonden werd. Deze effecten gelden niet voor iedere patiënt met constitutioneel eczeem. Waarschijnlijk hebben alleen bepaalde subgroepen, zoals eerder beschreven, hier baat bij. Een definitieve plaatsbepaling van specifieke immunotherapie ter behandeling van constitutioneel eczeem is nog niet mogelijk. De resultaten van nog lopende grote, placebogecontroleerde langetermijnstudies staan op dit moment nog uit en zullen in de nabije toekomst ter beschikking komen.